

EL TIEMPO Laikas

Kovas - Marzo 1949 - II m. Nr. (7) 3

Istorinis pirmųjų marijonų atvykimas į Buenos Aires prieš 10 metų (1939. III. 1.). Iš kairės į dešinę: kun. Antanas Andrieušis, kun. Jonas J. Jabailis ir kun. Kazimieras Vengras.

"Laiko" Rėmėjai

"LAIKO" GARBĖS LEIDĖJAI

Emilija Čekanauskienė, Katalina ir inž. Jonas Čekanauskai, Konstancija Deveikienė, Juozas Musteikis, inž. Jonas Ramanauskas, Pranas Ramanauskas, Paulina ir Vladas Urbiečiai.

PONAI PAULINA IR VLADAS URBIČIAI yra šio "LAIKO" numerio Garbės Leidėjai. P. Vladas Urbietis yra gimęs ir augęs Lietuvoje, šiaulių mieste. Atliko karo prievolę Lietuvos kariuomenės inžinerijos dalinyje, 1926 m. atsikėlė į Argentina ir savo retų gabumų bei lietuviško atkaklumo dėka greitai prasimušė į pirmaujančių lietuvių pramonininkų eiles, 1942 m. vedė Lietuvoje gimusią ir vėliau į Argentiną atsikėlusią lietuvaite Pauliną Mogilaitę, kuri visa siela myli Lietuvą ir turi labai gerą vardą visoje kolonijoje. Ponai Urbiečiai turi du sūnus — Rudolfą ir Henriką, kurie susipratusių tėvų gražiai auklėjami ir mokomi mylėti savo tėvų gimtąjį kraštą Lietuvą ir gerbti svetingąją laisvės šalį — Argentiną. Šiandien Ponai Urbiečiai turi didelį mašinų fabriką šaltam metalo apdirbimui ir kniedžių, varžtų bei veržeklių fabriką, kurį nuolat plečia ir tobulina (pvz., kai kurių neperseniai užsienyje užsakytų mašinų kaina prašoka net 100.000 pezų).

Savo naujiesiems Garbės Leidėjams Ponams Paulinai ir Vladui Urbiečiams "LAIKO" Redakcija ir Administracija taria nuoširdų lietuvišką ačiū ir linki, kad gražus jų pavyzdys ko daugiausia prisidėtų prie vispusiško mūsų kolonijos kilimo, susipratimo, sutarimo ir vienybės.

NAUJI "LAIKO" RĖMĖJAI

Skelbiame sekančius naujuosius mūsų laikraščio Rėmėjus (skaičiai reiškia pezus):

Čikštas Jonas 10, Ramanauskas Kazys 10, Sartor Daniel 7, Rymavičius Vaclovas 5, Gučas Jurgis 3, Stonkus Aleksandras 2.

PAMALDOS AUSROS VARTŲ PARAPIJOS BAŽNYČIOJE AVELLANEDOJE.

GAVENIOS METU kiekvieną sekmadienį ir trečiadienį giedami "Graudūs Verksmai", o penktadieniais einamos Kryžiaus Stotys 19.30 val. Sekmadieniais, kaip paprastai, Suma ir lietuviškas pamokslas 10.30.

VERBŲ SEKMADIENĮ įvyksta iškilmingas verbų šventinimas prieš Sumą 10.30 val.

DIDŽIOJOJ SAVAITĖJ: Didįjį Ketvirtadienį, ir šeštadienį ryto pamaldos prasideda 8 val. Vakarinės pamaldos ("Graudūs Verksmai" ir kt.) 19.30 val.

VELYKŲ PIRMAJĄ DIENĄ iškilminga Rezurekcija (Prisikėlimas) įvyksta 6.30 val. ryto. Iškilminga Suma — kaip paprastai 10.30 val.

Primenama, kad Gavėnios ir Vėlykų metas yra tinkamiausia proga prieiti išpažinties ir priimti šv. Komuniją.

Berisso parapijos bažnyčioje artimiausios lietuviškos pamaldos įvyks balandžio 3 d. sekmadienį 10 val. ryto.

PARENGIMAI LIETUVIŲ SAĖJE BRASIL 835, AVELLANEDA

1949 m. kovo 27 d., sekmadienį: J. E. vyskupo Petro Pranciškaus Būčio M. I. C. auksinio kunigystės jubilėjaus minėjimas. 10.30 val. iškilmingos pamaldos ir pamokslas Aušros Vartų parapijos bažnyčioje Avellanedoje. Po pietų 17.00 val. viešas jubilėjinis aktas Lietuvių Salėje. Įėjimas l.— pezas.

1949 m. balandžio 3 d., sekmadienį: Didžiojo lietuvių poeto ir rašytojo Oskaro Milašiaus 10 metų mirties sukakties minėjimas. Programoje paskaitą apie Milašių skaitys kun. A. Grauslys, Muzikos dalį atliks pianistas p. Andrius Kuprevičius ir smuikininkė p. Elena Kuprevičiūtė. Iš Milašiaus kūrybos deklamuos p. Lidija Petravičienė ir p. Aleksandras Petravičius. Minėjimo atidaryme deklamuos p. Marija Mikalčiuvienė. Salė bus papuošta p. Romualdo Kuprevičiaus paveikslais, nes drauge su minėjimu įvyks paveikslų paroda. Minėjimas prasidės punctualiai 17.00 val. Įėjimo bilietas 1.50 pezo.

1949 m. balandžio 17 d. (Vėlykų 1 d.): Įdomus, linksmas ir pramogingas popietis "LAIKO" naudai.

1949 m. balandžio 23 d., sekmadienį: Jaunimo draugija ruošia įdomų ir linksmą Vakara.

ŽMONIJOS PRIEŠAS NR. 1 NUGALĖTAS

Žiniomis iš Vokietijos sudetų gydytojas Dr. Rudolph von Bach, dabar gyvenantis Baden'e, surado vaistą, kuris išgydo bet kurią plaučių džiovos formą. Vaistas yra augalinės kilmės serumas ir pavadintas "F 35". Jau po 8 val. gydymo ligonio plaučiuose ir kraujuje esančios džiovos bacilos žūsta. Subjektyvus pagerėjimas pasireiškia po trijų dienų, o po 2 savaičių pranyksta ir visi objektyvūs ligos reiškiniai. Iki šiol darytuose bandymuose su keliais šimtais džiovininkų išgijimas buvo šimtaprocentinis. Masiškai šis vaistas bus pradėtas gaminti dar šiais metais.

A. Z.

Toločkienė-Krasauskaitė Marijona, gyvenanti calle 81 No. 849, Barrio Inglès, Córdoba, Argentina, ieško savo brolio Krasausko Vytauto ir švogerio Kraujalio Petro, karo pradžioje gyvenusių Utenoje, vėliau patekusių į vokiečių kariuomenę.

● Šv. Cecilijos Choro įdainuotų

Lietuviškų Plokštelių

galima gauti: Lietuvių Parapijoje Avellanedoje, pas reikalų vedėją p. K. Misiūną ir per bet kurį šv. Cecilijos choro narį.

Rosario lietuviams artimiausios lietuviškos pamaldos Saladillo parapijos bažnyčioje įvyksta balandžio 3 d. sekmadienį, 10 val. ryto.

EL TIEMPO Laikas

MĖNESINIS LIETUVIŲ ŽURNALAS
LEIDŽIAMAS BUENOS AIRES'E
REDAGUOJA: REDAKCINĖ KOLEGIJA

REVISTA MENSUAL LITUANA

Director Responsable: P. Casimiro Vengras

Redakcijos ir Administracijos adresas: Mendoza 2280,
Avellaneda, Buenos Aires (Argentina) T. E. 20-9027
PRENUMERATOS KAINA: Argentinoje metams 10
pezų, pusei metų 5 pezai, atskiras numeris 1 pezas.
Uruguay'uje metams 4 Urug. pezai. Šiaurės Ameri-
koje ir kitur metams 2 doleriai.

Kovas - Marzo 1949

II metai, Nr. (7) 3

Kun. Kazimieras Vengras M. J. C.

Tėvai Marijonai Argentinoje

10-ties metų darbu vaisiai

1939 m. vasario 11 d., gerasirdžių lietuvių paskatinti, į laivą "Brasil" išėdo trys tėvai Marijonai: kun. J. J. Jašaitis, kun. A. Andriušis ir kun. K. Vengras. Jie paliko dangoraižiais apsodintą New York'ą ir laivas nešė juos į naująją Marijonų darbovietę — Argentina

PIRMIEJI VĖŽLIO ŽINGSNIAI

Bė smarkesnių nuotykių, laivas išaręs savo vagą ir praplaukęs Barbados salas, Rio

de Janeiro ir Santos miestus Brazilijoje, Montevideo Uruguayuje, galutinai pasiekė kelionės tikslą — Buenos Aires Argentinoje.

Tai buvo 1939 m. kovo 1 d. Uoste sutiko lietuvių būrelis. Sveikinimo kalbos, įteiktos gėlės. Kas kelionėje buvo tik svajonė, čia prieš akis matyti Buenos Aires, kur gyvena didelis skaičius lietuvių. Lietuvių Delegacija mus nuvezė į Saleziečių globojamą šv. Jo-

Ponai Paulina ir Vladas Urbiečiai, šito "LAIKO" numerio Garbės Leidėjai.

no Evangelisto parapiją. Visi trys laikinai gavome pastogę svetimame mieste.

1939 m. kovo 4 d. vietos lietuviai tos pačios parapijos salėje surengė arbatėlę. Lietuviškos kalbos, linkėjimai. Lietuvių veiduose buvo galima išskaityti viltis ir klausimas: ką gi tie Marijonai mums padės?

Pirmajame sekmadieny po atvažiavimo jau buvo lietuviškos pamaldos šv. Lucijos bažnyčioje. Bažnyčia buvo pilna. Tolimojoje Argentinos žemėje suskambėjo lietuviška giesmė. Kun. J. Jakaičio misijonieriškas pamokslas užgavo jautrias lietuvių sielos stygas... Po pietų buvusiuose Lietuvių Namuose viešas aktas. Susirinko daug geraširdžių lietuvių pasveikinti savo naujuosius dvasios vadovus. šv. Cecilijos choro dainos linksmo visus. Kun. J. Jakaičio kalbos žodžiai: "atvažiavome dirbti", buvo vienintelis pažadas.

Gavę J. E. arkiv. J. Chimento leidimą ir sužinoję, kad provincijoje daugiau lietuvių gyvena, išsinuomavome mažą namuką Buenos Aires priemiestyje Avellanedoje. Tame pačiame name buvo ir klebonijos kambariai ir mažą koplyčia, kurioje buvo laikomos pamaldos.

Tėvas J. Jakaitis, kuris tuo laiku buvo Amerikos Marijonų provincijolas, turėjo grįžti prie savo svarbiųjų pareigų. Paliko mus du dirbti visų trijų pradėtąjį darbą. (Mums nesakė, bet jis jau turėjo savo planą, nes tuoj grįžęs į U.S.A. kun. Jakaitis atsisakė savo aukštų pareigų. Jis pamilo Argentinos lietuvius taip, kad ryžosi jiems aukotis ir dirbti Kristui ir Bažnyčiai). Ten jis praleido vienerius metus, rinkdamas aukas.

Kun. A. Andriūšiui vadovaujant, palaipsniui pradėti darbai su parapija: mokyti vaikus katekizmo, rengti rekolekcijas, bendras šv. Komunijas, šventes ir minėjimus. Tuo pačiu pajudėjo ir visuomenės gyvenimas. Nuotaiką ir darbus šiek tiek sudrumstė Riachuelo upės išsiliejimas: tris dienas potvynis išlaikė apsėmęs mus Avellanedoje. Bet pamažu vel pasirodė saulė ir pradėjo džiovinti pelėsius ir drėgme įmirkusius namus. Tai buvo 1940 m., balandžio 15, 16, ir 17 dienomis.

DIDELIAIS ŠUOLIAIS PIRMYN

Kai 1940 m. rugsėjo 10 d. pas mus grįžo kun. J. Jakaitis, darbai tuoj pradėjo eiti sparčiau pirmyn. Tuoj imtasi ieškoti žemės, kur būtų galima pastatyti bažnyčią ir vienuolyną. Nebuvo tai lengvas dalykas Avellanedos mieste rasti bažnyčiai vieta, nes lietuvių po truputį buvo visur. Keletą dienų ėjome per visas apylinkes; buvo dienų, kad grįždavome visai šlapi ir purvini. Tačiau per kiek laiko buvo vis tik surasta žemės net

Aušros Vartų parapijos bažnyčia, žiūrint iš gatvių Mendoza - Brazil kampo. Už bažnyčios matosi Sese-rų Kazimieriečių vienuolynas.

trijose vietose, kur būtų galima steigti parapiją. Reikėjo apsispręsti ir kas padės? Buvo pradėta novena į šv. Juozapą rugsėjo 26 d. Spalio 1 d. kun. J. Jakaitis nuvyko pas arkivyskupą. Jis žadėjo ducti parapiją, bet grįžus namo-vis ta pati bėda: vis dar nebuvo rasta vieta, kuri tiktų lietuvių parapijai ir lietuvių centrui.

1940 m. spalio 16 d. pradėta kita novena prie Marijos Nepaštosjančios Pagalbos. Ir visą tą laiką ėjo derybos tarp agento ir mūsų dėl žemės, kainos ir t. t. Dvi dienas po novenos pabaigimo žemės agentas nuvedė mus pas savo "poną" — p. Sambrizzi — derėtis dėl jam pavastos žemės kainos. Kun. Jakaitis vikriai ir gyvai vedė derybas prie galo. Tą pačią dieną pasirašyta sutartis, įteikti rankpinigiai. Perkame visą sklypą — manzana, prieinanti prie gatvių: Brasil, La Rioja, Paraguay ir Mendoza (14,000 varų).

Kristaus Karaliaus šventėje pranešta žmoniems, kad pasirašyta sutartis žemei pirkti. Dar žemės pirkimo reikalams neužsibaigus, kun. J. Jakaitis jau lankėsi pas architektą Massa pasidalinti mintimis, KOKIA TURI BŪTI BAŽNYČIA, daryti planus, juos išstudijuoti.

Mūsų nuomone žemės buvo daug: tad kaip ją geriausiai sunaudoti? Čia ir dingtelėjo kun. Jakaičiui išganinga mintis — STEIGTI

LIETUVIŲ KOLONIJĄ. Tai sodybos ateitis! Tad apsvarščius, kiek žemės reikalinga parapijos trobesiams, buvo nutarta atliekamą dalį parduoti. Susidarė 23 lotai. Daugelis lietuvių, kurie norėjo statyti namus, visai netikėtai žemomis kainomis gavo gražius žemės sklypus. Tai buvo tarsi kalėdinė dovana! Taip buvo tikrai, nes gruodžio 26 d. susirinko visi lietuviai pas "escribano" įdėti pinigų, pasirašyti dokumentus. Buvo sumokėta 41.000 pezų. Argentinos lietuviams 1940 m. gruodžio 26 d. tai daugiau negu istoriška diena. Ir dar vienas tuo laiku laimėjimas: Brasil gatvė, kuri eina šalia nupirkto žemės, provincijos valdžios buvo išgrįsta.

1941 m. vasario 22 d. buvo padaryta bendra iškilminga vakarienė, ir visi lietuviai gavo savo nuosavybės dokumentus.

PIRMOSIOS LIETUVIŠKOS BAŽNYČIOS STATYBA

Pirmieji 1941-jų metų mėnesiai įtempti. Visą laiką vyksta pasikalbėjimai, planavimai, pakeitimai, pasimatymai, skaičiavimai, kad net nervai galėjo visai išklerti. Gerai, kad kun. Jakaitis turėjo gero patyrimo statybos darbuose. Jis jau žinojo ko reikalauti

Aušros Vartų parapijos bažnyčios didysis altorius. Kairėje klūpo J. E. vysk. Petras Pranciškus Būčys M. I. C., Marijonų Generolas.

ir ieškoti. Kad geriau nustačius, kokia turėtų būti pirmoji lietuviška bažnyčia, buvo Buenos Aires mieste aplankyta virš 10 bažnyčių.

Varžytinės parodė, kad bažnyčios statyba nemažai kainuos. O visgi reikėjo taikytis prie vietos sąlygų ir žiūrėti, ar "kupra paneš"?... Galų gale po visokių svarstymų buvo priimtas Sr. Valli pasiūlymas. Suderėta kad visa statyba kainuos apie 209,000 pezų.

Nors sutartis jau buvo pasirašyta, bet darbai iš vietos nejudėjo. Tik balandžio 25 d. statymo konstruktorius pradėjo vežti medžiagą, kasti griovius ir iš lėto pradėjo kilti Argentinos Lietuvių svajotas dalykas — pirmoji lietuviška bažnyčia.

Reikia prisiminti, kad toj vietoj, kur dabar stovi bažnyčia, tuo laiku antys plaukiojo. Reikėjo privežti labai daug žemės, kad visa žemė pakiltų, kad vanduo nepajėgtų trobesių užsemti. Gerai, kad tuo laiku valdžia taisė Mendozos gatvę ir ją išpylė ir nusausino. Tas prisidėjo ir prie viso žemės nusausinimo. Tačiau ir to dar neužteko. Reikėjo šauktis net ir ugniagesių pagalbos. Jie atvažiavo su savo "bomba" ir su automatiškais mašinomis ištraukė vandenį, nusausino žemę.

1941 m. liepos 2 d. pirmą kartą aplankė mus J. E. arkivyskupas Jonas Chimento, La Platos vyskupijos valdytojas. Jis labai apsidžiaugė greita statybos pažanga ir plačiai užsimotais planais ir palinkėjo laimingai užbaigti lietuviškąją "katedrą".

1941 m. rugpiūčio 17 d. buvo labai svarbi mūsų kolonijos gyvenime. Tą dieną buvo pašventintas kertinis bažnyčios akmuo! Šventinimo apeigas atliko La Platos arkivyskupijos prelatas mons. Germinijao Esorto (dabartinis Bahia Blanca vyskupas). Į iškilmes susirinko tūkstantinė lietuvių minia. Visų ūpas pakilęs, nors ir netiki tuo, ką savo pačių akimis mato: lietuviška bažnyčia!

Nepamirština, kad visą tą laiką Tėvai Marijonai skatino žmones gausiai aukoti ir prisidėti prie statybos fondo. Kasdien visi kunigai misijonieriai lanko savo tautiečius, daro lietuvių sąrašus, prašo aukų. Veikimo ratas platus, nes lietuviai išsisklaidę po platumų Buenos Aires miestą ir priemiesčius.

Tėvas Jonas Jakaitis iš anksto numato, kad be savos mokyklos sunku bus "pagauti" vaikus, juos deramai mokyti ir auklėti, ir todėl pasikviečia šv. Kazimiero Seseris iš U.S.A. šito sunkaus ir atsakingo darbo dirbti iš Suvienytų Valstybių atvyksta sesuo M. Adorata, sesuo Estera ir sesuo Rosanna. Jos pasiekė Buenos Aires 1941 m. spalio 1 d.

1941 m. baigiantis, T. Marijonai įsigyja parapijos teises.

1942 m. sausio 30 d. T. Marijonai persikelia gyventi į tik ką pastatytas klebonijos ir vienuolyno patalpas. Į čia perkeliamos ir lietuviškosios pamaldos, kurios pirmą kartą atlaikomos klebonijos salėje vasario 1 d.

Tų pačių metų kovo 16 d. Seserys Kazimierietės pradėjo mokyklą klebonijos patalpose. Pradžioj buvo tik du skyriai su 16 vaikučių, kurių tik viena lietuvaitė.

Birželio ir liepos mėnesiais baigiama bažnyčios statyba. Seka vidaus įrengimai: 7 altoriai, suolai, klausyklos, šviesos.

Rugpiūčio 16 d. iškilmingas bažnyčios šventinimas. Šventinimo apeigas atlieka pats La Platos arkivyskupas J. E. Jonas Chimento. Dalyvauja miesto burmistras Sr. Lacambre, aukšti miesto valdininkai ir net U.S.A. ambasados atstovas. Pilna bažnyčia, netelpantieji renkasi gatvėje. Tikra pergalės šventė! Vakare Cabildo teatre iškilmingas pergalės koncertas ir prakalbos. Šitas retas įvykis sujudino visą lietuvių koloniją ir žymiai pakėlė pasitikėjimą savimi ir savo ateitimi.

Laikotarpis nuo 1942 iki 1948 m. kalba pats už save: religinis ir kultūrinis gyvenimas labai pagyvėjo, visuomenės pulsas "išsijudino". Tai laikotarpis, kada lietuviai pasižymėjo savo kultūriniais parengimais, vaidinimais, iškyloimis į Lujaną, visuotinu suartėjimu, organizuotumu ir gerais darbais.

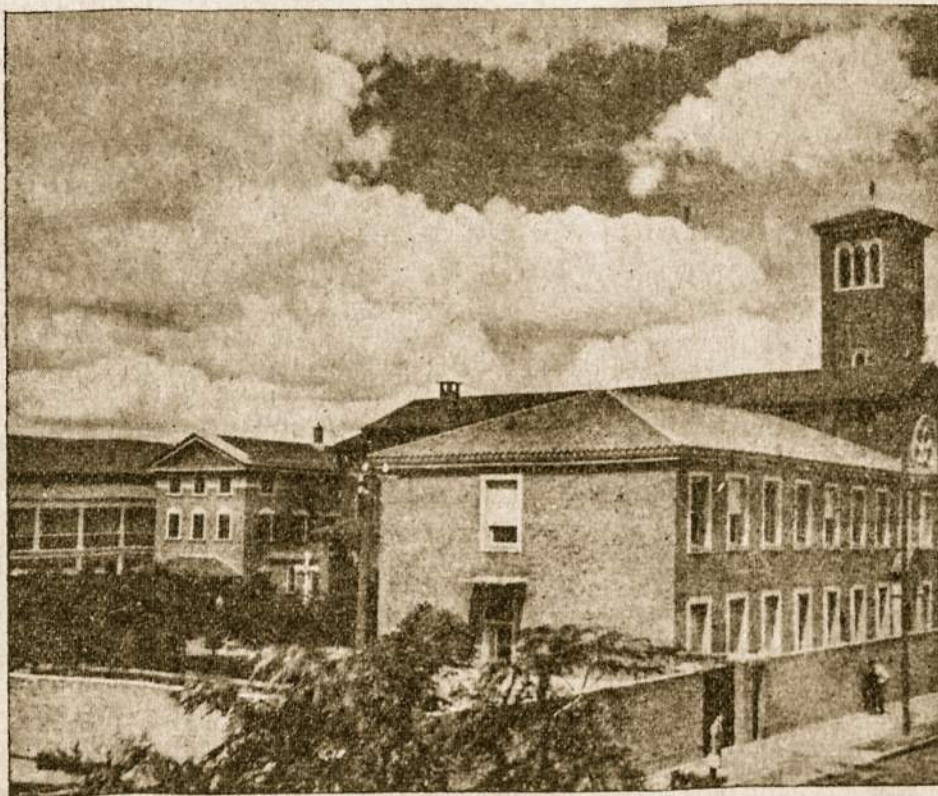
Apie šį religinio, kultūrinio ir visuomeninio lietuvių gyvenimo konsolidaciją (stiprinimą, Avellanedos, Buenos Aires, Berisso ir net Rosario lietuvių tarpe galima būtų daug ką pasakyti, bet vietos ribotumas šį kartą neleidžia to padaryti.

10 METU VAINIKAS — LIETUVIŠKA MOKYKLA IR SALĖ

Vyriausiajam Marijonų Vadovui J. E. vyskupui Petruui Būčiui ir Amerikos Marijonų Provincijolui kun. Jonui Jančiui M. I. C. priitarant bei leidžiant, Argentinos Tėvai Marijonai pradėjo statyti pirmą lietuvišką mokyklą ir salę Argentinoje. Beveik vėžlio žingsniais vyko šitas naujas milžiniškas darbas, kuris buvo pradėtas 1946 m. rugsėjo mėnesį.

Kai tik 1946 m. lapkričio mėn. išlindo iš po žemės cementiniai naujojo pastato pamatai, įvyko kuklus kertinio akmens šventinimas. Į iškilmes susirinko gausus lietuvių būrys. Šventinimo apeigas atliko vyskupas Julian Martinez, giedojo šv. Cecelijos choras.

Statybą sunkino medžiagų brangumas ir jų trūkumas. Cemento nėra, smėlio sunku gauti. Tačiau plyta po plytos statyba vyko pirmyn, kolei pagaliau išdygo mūrai, atsirado stogas. Jeigu bažnyčią su klebonija statė U. S. A. lietuviai, tai mokyklą su sale jau statė patys Argentinos lietuviai. Jie

★

Argentinos lietuvių religinis - kultūrinis Centras Avellanedoje. Iš dešinės į kairę: Aušros Vartų parapijos bažnyčia, klebonija su vienuolynu, Seserų Kazimieriečių vienuolynas ir Lietuvių Salė su mokykla bei vaikų darželiu.

★

★

Dabartinis liet. Aušros Vartų parapijos klebonas kun. Kazimieras Vengras M. I. C. prie lietuviško kryžiaus klebonijos sode.

★

įrodė tai, ko niekas apie juos anksčiau nebūtų tikėjęs: savo pačių sudėtomis lėšomis jie sunkiose karo sąlygose pastatė mokyklą ir salę, kuri kainavo apvalius 400.000 pežų! Kas tuo galėjo tikėti? O tačiau taip buvo ir taip yra.

Galų gale 1948 m. balandžio 8 d. naujos didelės iškilmės mūsų kolonijoje: didis lietuvių draugas arkivyskupas Pranas Aragonė šventina jau užbaigtą salę ir mokyklą. Į iškilmės susirinko tūkstantinė minia brolių lietuvių. Sunkus darbas apvainikuojamas didingu ir visai kolonijai garbę teikiančiu pasisekimu. Garbės Kūmais buvo: Ponia Emilija Čekanauskienė, p. Kazimieras Deveikis, Katalina ir Jonas Čekanauskai. Pirmą kartą lietuviškoje salėje suplevėsavo Argentinos, Lietuvos, Popiežiaus ir U. S. A. vėliavos. Arkivyskupas F. Aragonė negalėjo atsistebėti lietuvių susipratimu, organizuotumu, pajėgumu ir visų kitų tautybių kolonijas pralenkiančia pažanga.

Pagaliau 1949 m. vasario 20 d. didelis triumfališkas minėjimas: atšvęsta mūsų pavergtos Tėvynės laisvės šventė — vasario 16 d. Niekada anksčiau nematė ir negirdėjo tiek daug Nemuno Tautos sūnų ir dukterų, susirinkusių vienoje vietoje La Platos šalies padangėje. Salė sausakimša! Abidvi galerijos pilnos. Vestibulis ir bufeto patalpos pil-

nos, užscenyje spūstis, abudu mokyklos kiemai apačioje pilni, parapijos aikštėje ir sodelyje vaikščioja ir šnekučiuojasi lietuviai. Visur lietuviai, lietuviai, lietuviai. Milžiniškas pasisekimas ir vienybės demonstracija!

Apžvelgdami 10 metų nueitą kelią galime trumpai pasakyti, kad lietuviškoji Argentinos kolonija pradžioje nieko neturėjo: tai buvo iki 1939 kovo 1 d. Tiesa, buvo daug žmonių, bet nebuvo tvirtos visuomeninės jėgos, kuri visus vienytų. Šiandien, po dešimties metų, ta pati kolonija turi savo didingus mūrinius paminklus: lietuvišką bažnyčią su erdvia klebonija, Seserų Kazimieriečių namą, lietuvišką mokyklą ir nuosavą salę! Šiandien yra visos sąlygos vispusiškam religiniam, kultūriniam ir visuomeniniam lietuvių gyvenimui. Šiandien yra atviri vartai į pilnutinę lietuvišką pažangą, į gražų ir garbingą lietuviškosios kolonijos rytojū. Reikia tik ir toliau sutarti, dirbti ir bendradarbiauti: Dievas tikrai mums padės, ir mes sulauksime vis gražesnių vaisių, vis gražesnio, jaukesnio ir laimingesnio gyvenimo svetimoj padangėj.

ARGENTINOS PREZIDENTAS generolas Perón š. m. kovo 16 d. prisiekė naujai reformuotai Argentinos Konstitucijai, kuri buvo tam tikslui išrinkto seimo daugumos priimta š. m. kovo 11 d. Ta proga kovo 16 buvo nedarbo diena.

MANIFIESTO

DE LOS LITUANOS RESIDENTES EN LA REPUBLICA ARGENTINA

Los lituanos residentes en la República Argentina, conmemorando el 31º aniversario de la Declaración de la Restauración de la Independencia de Lituania, luego de haber escuchado los informes verídicos sobre la actual cruel ocupación bolchevique de Lituania, decidieron dirigirse a la opinión pública de la República Argentina y de todo el mundo civilizado, para manifestar lo siguiente:

- 1) A consecuencia de los ahora bien conocidos protocolos secretos de Ribbentrop-Molotov del 23 de agosto y 28 de septiembre de 1939, la Unión Soviética ocupó en 1940 con fuerzas militares a Lituania y demás países bálticos.
- 2) A pesar de la más enérgica oposición de los habitantes del país, la administración de la URSS, con ayuda del ejército rojo y la policía política soviética (NVD), comunica a los habitantes de Lituania y otros países por la coacción y el terror, mientras sigue ejecutando hasta hoy la inhumana destrucción de pueblos: genocidio, en una forma acelerada y en masa.
- 3) Solidarios con los lituanos de todo el mundo, nosotros protestamos especialmente:
 - a) contra los arrestos, asesinatos y las continuadas deportaciones sistemáticas de nuestros padres, hermanos y otros parientes cercanos, que en calidad de es-

clavos sin derechos, son llevados a Siberia, Kazhakstan y las regiones árticas;

- b) contra la colonización y colectivización impositiva de las tierras habitadas por generaciones de nuestros antepasados, suplantándolos por rusos y naturales de otros países asiáticos;
- c) contra el casamiento obligatorio de las mujeres de las naciones bálticas, cuyos esposos no pueden regresar a sus patrias sojuzgadas;
- d) contra el establecimiento de koljoses y sovjoses, destruyendo así las heredades privadas, y por lo tanto desposeyendo al país su bienestar económico.

Nosotros solicitamos:

- 1) Que el ejército rojo de ocupación, así como la NVD y otra policía opresiva de cualesquier carácter, sean obligados a hacer abandono de Lituania y los otros Países Bálticos, y
- 2) Que le sea permitido a los habitantes de nuestra patria volver a formar sus gobiernos por el camino de las elecciones democráticas, de acuerdo a los principios de las Cartas del Atlántico y de las Naciones Unidas.

Este manifiesto nuestro lo hemos decidido enviar al Honorable Gobierno de la Nación Argentina, a la Organización de las Naciones Unidas y publicarlo en la prensa y la radio.

LIETUVIŲ DIREKTORIJA – PASKUTINIS GABRIO – PARAŠAIČIO KŪRINYS

Pastaruoju laiku Urugvajuje ir bendrai Pietų Amerikos lietuvių tarpe platinama "Lietuvių Direktorijos Tremtyje Deklaracija". Tokios "Direktorijos" arba "Lietuvos Vyriausybės egzilyje Prancūzijoje" nėra, ir šiuo metu bendrai nėra galimybės sudaryti vyriausybės užsienyje, kuri būtų tarptautiniai pripažinta ir galėtų veikti kaip tokia.

Tai yra tik naujas Šveicarijoi gyvenančio p. Gabrio - Paršaičio kūrinys, visai sutampęs su bolševikų siekais. Savo "deklaracijoje" jis žada atstatyti Gedimino laikų ir dar didesnę Lietuvą ir fantazijuoja kaip ji bus tvarkoma, kaip bus skiriami senatoriai iš tautos veteranų ir t. p. Tačiau to visko jis siekia, tuo tarpu stengdamas diskredituoti mirusį Lietuvos Prezidentą, sugriaut Lietuvos pasiuntinybes ir apšmeižti visus, kas tik kovoja užsienyje už Lietuvos atkūrimą — VLIKo pirmininką ir visas jį sudarančias grupes, Vykdamosios Tarybos pirmininką, diplomatinis Lietuvos atstovus, visų

partijų lyderius, lietuvius inteligentus ir t. p. Tai yra aiškiai bolševikų tezės ir jų siekiai: Lietuvą pavergę jie dėjo ir deda visas pastangas diskredituoti buvusį Prezidentą, likviduoti pasiuntinybes ir šmeižti visus Lietuvos veikėjus.

Visai natūralu, kad ir ši "Deklaracija" buvo atspausdinta Urugvajuje, toj pačioj spaustuvej, kur spausdinamas komunistinis "Darbas".

Netenka abejoti, kad tas kūrinys neturės jokio atbalsio susipratusių lietuvių tarpe.

Lietuvos Pasiuntinybė Montevideo.

VYRIAUSIOJO LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETO (VLIK) Pirmininkas Mgr. Krupavičius su Vykdamosios Tarybos Pirmininku p. Sidzikausku lankosi J. A. Valstybėse. Vėliau jie apsilankys Kanadoje ir Didžiojoje Britanijoje ir kelionėje išbus apie 3 mėnesius. Juos laikinai Europoje pavaduoja — docentas Juozas Pažemėckas VLIK'o pirmininką, o prof. J. Kaminskas Vyk. Tarybos pirmininką.

Pius PP. XII

PIJUS XII

10 METŲ APAŠTALŲ SOSTE

Š. m. kovo 12 d. suėjo lygiai 10 metų, kai šv. Tėvas Pijus XII tapo vainikuotas Popiežiaus titjara. Visas Pijaus XII pontifikatas yra nuolatinių karų ir tarptautinių politinių varžybų grandinė. Tokiems visuotinių sukrėtimų ir totalinių karų laikams Apvaizda parinko nepaprasto taktą ir didelės širdies Vada, kuris teisingai užsipelnė anos legendarinės pranašystės titulą: "Pastor Angelicus" — Angeliškasis Ganytojas.

Didele dalimi jo dėka šiandien Katalikų Bažnyčia yra didžiausioji moralinė jėga visame pasaulyje, su kuria skaitosi viso pasaulio politikai ir kurios šelpiančią ranką jaučia milijonai benamių tremtinių Europoje ir Azijoje.

Visų profesijų ir išsilavinimo žmones stebina Pijaus XII proto ir širdies platumas. Gausiose kasdieninėse audijencijose Pijus XII randa tinkamą žodį valstybių vyrams, mokslininkams, menininkams, paprastiesiems darbininkams, moterims ir vaikams. Sportininkams jis palinki, kad pasiektas kūno žvalumas tarnautų uolesniam tiesos ieškojimui ir jos perdavimui kitiems. Aktoriams jis primena, kad tai tik pasenęs prietaras yra teigti, jog teatro profesija nesuderinama su pilnutiniu katalikiškuoju gyvenimu. Kartą audijencijos metu Pijus XII paprašė aktorės Titinos de Filippo, kad ji dramatiškai pasakaitytų jam tą Filomenos Maturanos dramos

sceną, kurioje nelaiminga mergina laukia kūdikio be tėvo ir prašo Dievo Motinos patarimo: ar paklaudyti draugių įkalbinėjimo ir sunaikinti joje bebundančią kūdikio gyvybę? Nakties tyloje nelaimingoji išgirdo dar tylesnį Dievo Motinos atsakymą: "Sūnūs yra sūnūs..." Būsimoji motina suprato, ką Dievo Motina norėjo tuo pasakyti, ir scena baigiasi. Išklausęs, Pijus XII kiek patylėjo ir galop tarė tarsi sau pačiam: "Tai yra malda. Gyva malda paprastai būna ta, kurios žodžiai nėra paimti iš svetimų maldaknygių, bet iš savosios širdies gelmių."

šv. Tėvas Pijus XII yra daug pasitarnavęs ir Lietuvai, dar būdamas Nuncijum Muenchene, vėliau Valstybės Sekretorium ir galop Popiežium. Šiandien jis nepraleidžia progos užtarti Lietuvos reikalus, pripažįsta Lietuvos Pasiuntinybę prie Vatikano, duoda lietuviams radio valandėlę net dukart į savaitę ir visokeriopai globoja bei remia benamius tremtinius, dažnai tarpininkaudamas ir palengvindamas jų įkurdinimą laisvuose kraštuose.

P. B.

J. E. VYSKUPAS PETRAS PRANCISKUS BŪČYS, M. I. C.

Š. m. kovo 25 d. švenčia auksinį 50 metų kunigystės jubilėjų. Jubilėjinės iškilmės įvyks kovo 27 d. sekmadienį. Dėl vietos stokos plačiau apie buvusį Kauno Vytauto Didžiojo Universiteto Rektorių, gilų mokslininką, platų visuomenininką, misijonierių ir laikraštinką bei ilgametį Marijonų Kongregacijos Vyriausiąjį Vadovą parašysime kitą kartą. Šia proga tik kviečiame visus brolius tautiečius ko gausiausiai dalyvauti iškilmingose garbingojo Jubilijato pamaldose Aušros Vartų parapijos bažnyčioje kovo 27 d. 10.30 val. ryto ir viečajame akte retajam, mūsų koloniją nuoširdžiai mylinčiam ir jai daug pasitarnavusiam Svečiui pagerbti Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellanedoje.

Pakraikštyti Aušros Vartų parapijoje. 1949 m. vasario mėnesį liet. Aušros Vartų parapijoje Avellanedoje buvo 30 krikštų, kurių 5 lietuviai: Irena Beatričė Kulionytė, Jonas Karolis Ažukas, Albinas Albertas Ažukas, Bernardas Liudvikas Juroza, Elba Darata Ivanauskaitė.

ELAGU EESTI!

ESTIJOS NEPRIKLAUSOMYBĖS
PROGA

1918 m. vasario mėn. 24 d. Estija paskelbė nepriklausoma. Kaip Lietuvos, taip ir Estijos valstybės sukūrimas nebuvo be kliūčių, trukdymų ir sunkumų: ir Estija savo nepriklausomybę turėjo išpirkti krauju savo geriausių vaikų, kurių ne vienas, begindamas savo kraštą nuo sužvėrėjusių komunistinių bandų, padėjo savo galvą ant Estijos Nepriklausomybės aukuro. Tačiau tos aukos nebuvo beprasmės. Per 22 nepriklausomo gyvenimo metus Estija, kaip ir jos kaimynės Lietuva ir Latvija, sukūrė pažangų demokratinį valstybės aparatą, pašalindama ir apvalydama jį nuo buvusios Rusijos valdininkų biurokratinių ir nihilistinių nuotaičių, išplėtojo krašto pramonę, prekybinį laivyną, sumodernino žemės ūkį, sutautino ir išryškino savos, estiškos kultūros veidą, susilpnindama ypatingai stiprią vokiečių baronų įtaką, ne tik visuomeniniame gyvenime, moksle ir mene, bet ir ekonominėje srityje. Estija, kartu su Lietuva ir Latvija, buvo pavyzdys, kaip gražiausiais tautiniais žiedais pražysta *laisvos, neišnaudojamos ir nepriklausomos* tautos, nors ir mažos, gyvenimas.

1940 m. vasario mėn. 24 d. Kaune Karininkų Ramovės salėje, minint Estijos Nepriklausomybės paskelbimo 22 metines, Estijos nepaprastas pasiuntinys ir įgaliotas ministras Lietuvai p. J. Lattik, neabejotinai blaiviai suprasdamas tragingą padėtį, savo kalboje pareiškė: „Mes esame tvarkę savo gyvenimą ramiu darbu, kultūra ir didžia savo tautos meile. Ta mūsų meilė yra tiek didelė, kad ji pasiryžusi pakelti ir sunkiausias aukas, net ir tas, kurios atperkamos mirtimi“. Tai buvo pranašingi žodžiai. Estijoje, Lietuvoje ir Latvijoje dabar sklinda beginklių motinų ir sesių dejavimai, upeliais teka žudomų brolių kraujas ir vilkstinėmis slenka iškankintų, išniekintų žmonių minių minios, sužvėrėjusių enkavedistų varomos į tolimąsias Sibiro taigas, į priverčiamojo darbo stovyklas, į tą komunistinį „rojų“. Pakeliui miršta bejėgiai seneliai, gimdančios motinos, vyrai ir moterys, jaunuoliai, vaikai ir kūdikiai. Jie miršta už tai, kad mylėjo ir tebėmyli savo tautą, nes jų „meilė yra tiek didelė, kad ji pasiryžusi pakelti ir sunkiausias aukas, net ir tas, kurios atperkamos mirtimi.“

31-jų Estijos Nepriklausomybės paskelbimo metinių proga mes nerandame tinkamų žodžių pareikšti savo linkėjimams Estų tautai. Mūsų tylus, bet tvirtas tikėjimas mums byloja, kad subyrės tas žiaurus ir nužmo-

Elena Būzienė

Tėvynės Ilgesio Rauda

—Ko raudi, sesule, kodrin ašaroji?
Kas skauda širdelę, paporyk jaunoji!

—Už tai aš nuliūdus, todrin ašaroju,
Kad tėviškę ruskis pamynė po kojų...

Užžėlė takeliai į Lietuvą brangią,
Sumindžiotos rūtos po visą palangę...

Į Sibira šaltą išvarė brolelį,
Sumigo tėvuliui aukštajam kalnelį...

Dievuli brangiausias, ar ilgai kentėsime?
Ar grįšim į laisvą tėvynės pavėsi?

Lakštute raiboji, iš tėviškės slėnių
Pasuok, vai pasuok apie laisvę pavėjui:

Vėjelis mum tavo dainele atneš, —
Ir tėviškės gelbėt pakilsime mes!

PADĖKA

Lietuvai išlaisvinti Centras Argentinoje nuoširdžiai dėkoja visiems, kuo nors prisidėjusiems prie Vasario 16 d. minėjimo Avellanedoje. Ypačiai dėkoja J. E. Arkivyskupui Francisco Aragone už pamaldas ir pamokslą, vysk. Petruui Būčiui M. I. C. už turiningą ganytojišką žodį, Tėvams Marijonams ir Seseims Kazimierietėms už bažnyčios ir Salės papuošimus bei visokeriopą pagalbą, p. Romualdai Kuprevičiui už puikias dekoracijas, p. inž. Juozui Gintilai už grandiozinį scenos įrengimą, p. Aleksandrui Petravičiui už prožektorių įrengimą, visiems kalbėtojams ir menininkams, jų tarpe šv. Cecilijos Choriui ir solistams su p. komp. V. Rymavičium prūsųkyje, pianistui p. Andriui Kuprevičiui, Rožytei Rylškaitėi, Tautinių Šokių Ansambliui su p. Vyt. Namiku prūsųkyje ir p. Juozui Valentinui, sumaniai pravedusiam meninę programą dalį. Mūsų ypatinga padėka tenka ir Lietuviškosios Radio Vailandėlės darbuotojams su p. Zeferinu Juknevičium prūsųkyje, patiekusiems specialią programą Vasario 16 proga.

Centro Valdyba.

gintas komunistinis režimas, o mūsų Tautos bus vėl laisvos ir nepriklausomos! Tik tikėjimo ir vilties nepraraskime, nors kova ir būtų sunki ir varginanti. Toks tebūna ir mūsų linkėjimas Jums, mielieji Estai.

A. RYTYS

L A I K A S

"MES PROTESTUOJAME!"

Tūkstantinės lietuvių minios Lietuvos nepriklausomybės šventėje Avellanedoje

Niekada Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo šventę nebuvo taip iškilingai atšvęsta, kaip šįmet. Nors pati šventė buvo nukelta į vasario 20 d., tačiau jau vasario 16 d. visus atitinkamai nuteikė smuikininkės Elenos Kuprevičiūtės ir pianisto Andriaus Kuprevičiaus lietuviškos muzikos koncertas, transliuotas iš valstybinės radio stoties Buenos Airese.

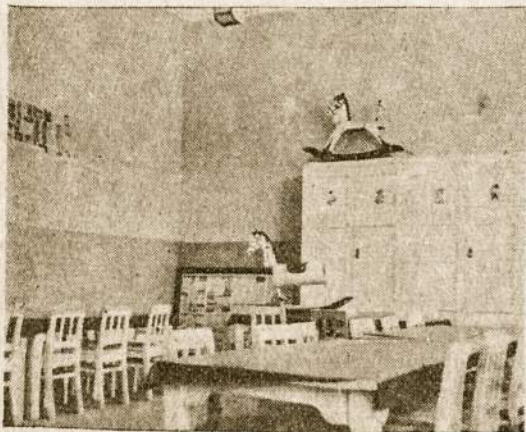
Vasario 20 d. 8.30 val. Radio Mitre LR6 transliavo ypatingą vasario 16 d. programą, kurioje girdėjome turiningą p. Z. Juknevičiaus įvedamąjį žodį ir šv. Cecilijos choro gražiai išpildytas lietuviškas dainas.

10.30 val. Aušros Vartų parapijos bažnyčia buvo pilnutėlė kolonijos lietuvių. Iškilingas pamaldas už pavergtąją Tėvynę atlaikė ir ugingą pamokslą pasakė J. E. arkivyskupas Fr. Aragone. Pamaldose dalyvavo daug aukštų svečių, jų tarpe J. E. vyskupas P. Būčys M. I. C., egzilinės lenkų valdžios atstovas p. Eustachiewicz ir kt. Tuojau po pamaldų prie bažnyčios durų J. E. ark. Fr. Aragone buvo

įteikta p. Antaninos Mikelionienės išausta lietuviškų raštų stula ir sukeltos nuoširdžios ovacijos, už kurias senas lietuvių draugas karštai padėkojo, pabrėždamas lietuviškos sielos turtingumą, atsispindintį liaudies mene ir dainose bei giesmėse, kurias taip gražiai atstovavo šv. Cecilijos choras. "Tokia tauta negali žūti! Jūs laukia garbinga ateitis!" — baigė arkivyskupas.

Po pietų, dar visu pusvalandžiu prieš programai prasidedant Lietuvių Salė, esanti šalia Aušros Vartų bažnyčios Avellanedoje, jau buvo perpildyta sėdinčių ir stovinčių šventės dalyvių. Apie 3000 tautiečių minia užtvindė koridorius, vestibulius, mokykles kiemus. Net užscenyje buvo jaučiama spūstis. Tokio lietuvių skaičiaus dar niekada nebuvo jokiam parengime.

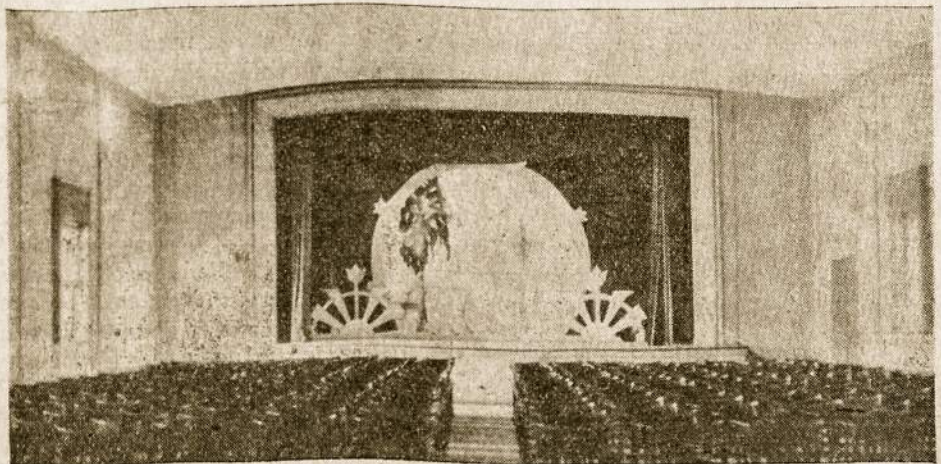
Lygiai 17.30 val. Lietuvai Išlaisvinti Centro pirmininkas p. I. Padvalskis karštu patrijotiniu žodžiu atidarė minėjimą, o šv. Cecilijos choras sugiedojo Argentinos ir Lietuvos himnus ir Maldą už žuvusius. Paskelbiami Lietuvos Ministro Pietų Ameri-

★

Viršuj: viena iš moderniškų Aušros Vartų Mokyklos klasių ir Vaikų Darželis. Apačioj: Lietuvių Salės vidus.

★

Lietuvių Salės ir Mokyklos Kumai, daug prisidėję prie jų pastatymo Viršuj: Ponia Emilija Čekanauskienė, p. Kazimieras Deveikis; apačioj: Ponai Katalina ir inž. Jonas Čekanauskai.

kai p. Dr. K. Graužinio ir kitų sveikinimai. Prie mikrofono pasirodo J. E. vysk. Petras Pranciškus Būčys M. I. C., buvęs Kauno universiteto rektorius ir dabartinis Marijonų Generolas. Savo išsamioje širdingoje kalboje garbingasis Ganytojas pasveikina Argentinos lietuvius ir kviečia juos ugdyti ir telkti savyje visas, ypačiai dvasines bei kultūrinės jėgas pavergtajai Tėvynei išlaisvinti. Seka turiniga p. Z. Juknevičiaus paskaita ispanų kalba, po kurios p. inž. J. Ramanauskas kalba apie vasario 16 reikšmę mūsų kolonijai. Baigdamas oficialiąją programos dalį, Lietuvai Išlaisvinti Centro Argentinoje pirmininkas p. I. Padvalskis pasiūlo priimti viešą Argentinos lietuvių protestą dėl Lietuvos pavergimo ir reikalavimą grąžinti jai laisvę: "Mes protestuojame prieš Lietuvos raudonųjų okupantų vykdo-

mą mūsų tautos naikinimą, prieš mūsų brolių trėmimą į Sibirą ir prieš baudžiatvą grąžinimą steigiamuose valstybiniuose dvaruose... Mes protestuojame prieš visą pasaulį ir reikalaujame grąžinti laisvę Lietuvai!"

Meninei šventės programai pirmą kartą buvo papuošta scena puikiomis dekoracijomis, kurias pagamino dailininkas Romualdas Kuprevičius ir inž. Juozas Gintila. Pro stilizuotą saulės ratą, kylantį iš stilizuotų tulpių darželio, matėsi platus Nemuno žemėvaizdis su lietuviška kopyltėle, verkiančiu beržu, kryžiais nusakstytu piliakalniu, miškais ir kloniais. Tarsi miglotoj tolumoj dunksančios Lietuvos vaizdas, matomas pro galingo žiūrono vamzdį.

Meninę programą pradėjo šv. Cecelijos choras, gražiai sudainuodamas "Kur giria žaliuoja", "Ei ka-

reivi" ir "Sutems tamsi naktuzė". Pianu palydėjo choro dirigentas komp. Vaclovas Rymavičius ir akordeonais — broliai Algimantas ir Vytautas Cibavičiai.

Chorui nutilus, pakyla uždanga ir pasirodo Lietuvos vaizdas žavingo saulėlydžio žaroje, kuri išgaunama galingais spalvotais prožektoriais, specialiai Lietuvių Salės vadovybės įsigytais šitos šventės proga. Tautiniais rūbais pasipuošusios mergaitės ir vyrai šoka "Klumpakojį". Vadovauja Tautinių šokių Ansamblio vadovas Vytautas Namikas, akordeonais griežia broliai Cibavičiai.

Seka pianisto prof. Andriaus Kuprevičiaus lietuviškos muzikos koncertas, kuris visus stebina nepalyginama technika ir tobulu kūrinų dvasios perdavimu. Sužavėta publika priverčia kai ką pakartoti ir sunkiai skiriasi su šituo muzikos burtininku, kurį pakeičia Tautinių šokių ansamblis, temperamentingu šokių greitai pavergiais žiūrovų dėmesį ir simpatijas.

Toliau seka dvi p. Noreikienės solo dainos ir pp. Matukienės ir Noreikienės duetas. Pianu palydi šv. Cecilijos choro dirigentas komp. V. Rymavičius. Tamsioje scenoje specialaus prožektoriaus nušviesta didžiojo Buenos Aires teatro Colón šokėja Rožytė Ryliškaitė pašoka du klasiškus šokius. Seka šv. Cecilijos vyrų ir moterų choro koncertas, pradedamas komp. V. Rymavičiaus kūrinium "Vasario 16 d.". Seka "Laisvės varpas", "Motuš motuše" ir "Lietuviais esame mes gimę". Publika kaip visuomet karštai

sutinka šv. Cecilijos choro pasirodymą ir priverčia daug ką pakartoti.

Seka žavinga melodeklamacija "Tėvynės Garsai", kurią atlieka aktoriai Marija Mikalčiuvienė ir Aleksandras Petravičius. Specialių prožektorių pagalba scenoje išgaunama lietuviškas saulėtekis, diena, saulėlydis ir naktis. Meninė programa užbaigiama tautiniais šokiais, kurie nuolat besikeičiančioje prožektorių šviesoje darė fantastišką įspūdį.

Šventės rengėjai nesitikėjo tokio negirdėtai gausaus tautiečių atsilankymo. Pardavus virš tūkstančio bilietai suaugusiems (vaikai ir paaugliai buvo leidžiami veltui), tolimesnis bilietai pardavimas turėjo būti nutrauktas, nes vis naujai atvykstantiems jau jokių būdu nebuvo įmanoma prisikasti prie salės, kurioje vyko šventės programa. Teko patirti, kad šventės rengėjai kitais metais rimtai svarsto galimybę duoti šventės programą ne tik pačioje salėje, bet ir atitinkamai paruoštuose abejuose mokyklos kiemuose taip, kad visi tautiečiai užtikrintai ir patogiai galėtų girdėti ir matyti tą pačią programą. Yra visais atžvilgiais svarbu, kad tautinėmis progomis galėtų į vieną vietą susitelkti kaip galima daugiau lietuvių, kad tokiu būdu ir patys pajustume ir kitiems pademonstruotume visų mūsų kolonijos brolių lietuvių kraujo ir giminystės ryšį, daug gilesnį ir patvaresnį negu visi nuolat besikeičią ir svetimųjų mums primetami įsitikinimai bei pažiūrų ekonominiuose bei politiniuose klausimuose.

Dalyvis.

Is Viso Pasaulio

Dr. A. L.

SOV. SĄJUNGA. pati ruošdamasi karui ir norėdama nuo savęs nukreipti dėmesį, kaltina kitas valstybes, kad jos nori užpulti Sov. Sąjungą. Taip pav. sovietų armijos vadas generolas Bulganin per raudonosios armijos 31 m. sukaktį išleido į kariuomenę įsakymą, kuriame kalbama: "Šiaurės Amerika ruošiasi agresijai (užpuolimui) prieš Sov. Sąjungą, tačiau mūsų oro, sausumos ir jūrų pajėgos tinkamai agresiją atrems". Tai pirmas sykis, kad aukštas sovietų pareigūnas taip grubiai išsireikštų prieš buvusį savo sąjungininką.

MASKVA. Kovo 4 d. Maskvos radijas paskelbė žinią, kad ligšiolinis užsienio reikalų ministeris Molotovas atleidžiamas iš pareigų, o jo vieton skiriamas Višinskis. Ta žinia kaip žaibas iš giedro dangaus nustebino visą pasaulį ir sukėlė visokiausių spėjimų. Anglai aiškina, kad šis Molotovo atleidimas reiškiąs ne ką kita, kaip Molotovo paaukštinimą, nes jis gal būsiąs Stalino pasekėju. Kiti komentaramai (aiškinimai) teigia, kad Molotovas atleistas ryšium su nepasisekusių Sovietų-Norvegų paktu. Kaip

žinome, amerikiečiai ruošia taip vadinamą Atlanto paktą, kurį sudarytų Amerika, Kanada, Anglija ir vakarų Europos valstybės. Prie to pakto buvo kviečiamas prisidėti ir skandinavų valstybės: Norvegija, Švedija ir Danija, tačiau jos laikėsi nuošaliai. Sov. Sąjunga, norėdama Amerikai užbėgti už akių, iš savo pusės pasiūlė Norvegijai pasirašyti su Sov. Sąjunga draugiškumo sutartį, pagal kurią Norvegija leistų sovietams Nordcap saloje įrengti karo bazes, tačiau Norvegija tokią sutartį su sovietais atmetė ir nutarė prisidėti prie Atlanto pakto. Spėjama, kad naujasis užs. reikalų ministras Višinskis paims grieštesnę liniją negu Molotovas ir tuo sustiprins "šaltąjį karą" su š. Amerika.

MASKVA. Buvusiam užs. reikalų ministeriui Molotovui palikta ministerio pirmininko pavaduotojo vieta. Jam taip pat pavesta perorganizuoti visą Rusijos ginklavimąsi. Šiomet Sov. Sąjunga paskyrė ginklų gaminimui 79 milijardus rublių. Tai yra didžiausia suma, kurią sovietai po šio karo skiria karo reikalams. Visos valstybės didina pinigų sumas ginklavimuisi, nori kuo greičiau pripildyti parako statines. Kada jos pilnos, užtenka ir mažiausios kibirkšties, kad įžiebtų pasaulinį gaisrą, tačiau mums neprieinama sužinoti, kada tos statinės bus jau pilnos...

BULGARIJOJ vasario 17 d. buvo priimtas įstatymas, pagal kurį vieno mėnesio laike uždaromos

visos užsieniečių mokyklos ir religinės misijos, o turtas konfiskuojamas. Kartu buvo suimta 15 protestantų pastorių, kurie buvo apkaltinti šnipinėjimu. Liaudies teismas 4 iš jų nuteisė kalėjimu iki gyvos galvos. Bulgarija skelbia, kad jos konstitucija garantuoja visiems piliečiams religijos laisvę, bet praktika rodo ką kita.

VENGRIJOJ vasario 8 d. pasibaigė kardinolo Mindszenty byla, kurioje teismas jį nubaudė iki gyvos galvos kalėjimu. Šitas neteisingas sprendimas iššaukė visame pasaulyje pasipiktinimą ir demonstracijas. Šventasis Tėvas ekskomunikavo (pašalino iš katalikų bažnyčios) visus Mindszenty bylos teisėjus. Š. Amerikos ir Anglijos vyriausybės įteikė protestus Vengrijai prieš neteisingą kardinolo nuteisimą. Chilės vyriausybė su kitais katalikiškais kraštais Mindszenty bylos neteisėtumą žada iškelti Jungtinių Tautų saugumo taryboj, kurios suvažiavimas įvyks Š. Amerikoj balandžio mėnesį.

PRANCŪZIJOJE komunistų vadas Thorez kalbėdamas partijos susirinkime pareiškė, kad Prancūzija ruošiasi karui su Sovietų Sąjunga. "Kilus karui su Sovietų Sąjunga — kalbėjo Thorez — joks Prancūzijos komunistas nekariaus su Sovietais". Paireiškėjus tokiems komunistų tikslams, Prancūzijos vyriausybė ėmėsi griežtų priemonių; padarė kratas komunistų spaustuose ir suėmė daug asmenų, iš kurių keturi jau atiduoti karo teismui.

ITALIJA. Kaip Prancūzijoje, taip ir Italijoje komunistai išėjo į atvirą kovą prieš savo vyriausybes. Italų komunistų vadas Togliatti pareiškė, kad, prasidėjus karui tarp Italijos ir Sov. Sąjungos, italų komunistai visom priemonėm padės raudonajai armijai. Italų policijai pradėjus prieš komunistus akciją, Neapoly buvo surastas slaptas ginklų fabrikas; suimta virš šimto asmenų.

PARYŽIUS. Kravčenko procesas su dideliu susidomėjimu tebeina toliau. Laikė bylos prieinama net iki peštynių tarp Kravčenko ir Sovietų liudininkų. Sovietų liudininkai pasilieka teismo salėje tik laikė apklausinėjimo ir bylos nagrinėjime nedalyvauja, nes jiems, matyt, teisybė akis bado, kurią Kravčenko iškelia viešumon. Kalbėdamas apie Stalino-Hitlerio sutartį Kravčenko pareiškė, kad Sov. Sąjunga 1939 teikė Vokietijai alyvą, plieną ir kitus karo reikmenis, tuo padėdama apsiginkluoti Vokietijai ir žudyti Prancūzijos moteris ir vaikus. Po tų žodžių sovietų liudininkas generolas Rudenko demonstratyviai išėjo iš teismo salės.

BERLYNAS. Kovo 4 d. į Berlyną atskrido anglų ministeris pirmininkas Atlee, kuris čia lankėsi tarnybiniiais tikslais. Apsilankęs pas anglų ir amerikiečių komendantus, kovo 7 d. išskrido atgal į Londoną. Atlee ypač domėjosi Berlyno aprūpinimu oro keliu, kuris iki šiol vyksta labai sklandžiai, nežiūrint kad sovietai daro įvairiausių trukdymų.

VAŠINGTONAS. Teisingumo ministerija praneša, kad čia tapo suimti du rusų piliečiai, kurie šnipinėjo sovietų naudai. Suimtieji yra: Judita Coplon ir Valentinas Gubičew, kurie dirbo Jungtinių Tau-

tų organizacijoj kaip sekretoriai. Pas juos atrasti svarbūs dokumentai liečią Š. Amerikos saugumą.

ČILĖ. Kovo 7 d. čia pasibaigė seimo rinkimai, kuriuos laimėjo vyriausybę remiančios partijos. Iš 137 išrinktų kandidatų 42 yra opozicijoje, o 95 remia vyriausybę. Komunistai rinkimuose nedalyvavo, nes jų partija Čilėj yra uždrausta.

KINIJA. Pilietinis karas, kad ir sulėtintu tempu, tebevyksta toliau. Komunistai savo vyriausybę perkėlė į Pekingą. Taikos derybos vedamos labai palengva ir nepasiekė jokių rezultatų, nes komunistai nesideri, bet diktuoja sąlygas, kurių tautinė kinų vyriausybė negali priimt. Komunistų radijas paskelbė žinią, kad Čiang-Kai-Šekas ruošias šešių milijonų armiją ir derybomis noris išlošti tik laiko. Dabartiniu metu yra atsistatydinęs Kinijos ministeris pirmininkas Sun Fo.

Š. AMERIKA. Dabartiniu metu Š. Amerikoje posėdžiaujanti Jungtinių Tautų ekonominė ir socialinė komisija priėmė rezoliucija prieš vergų darbus Sovietų Sąjungoj. Minėta komisija nori į Rusiją pasiųst tarptaptinę delegaciją, kuri vietoj ištirtų padėtį sovietiniuose koncentracijos lageriuose, tačiau Sov. Sąjunga nesutinka tokios delegacijos pas save įsileist.

ARGENTINA. Argentinos komunistai taip pat pareiškė, kad iškilus karui su Sov. Sąjunga, jie "tikrai Rusijos liaudies demokratijai" visomis jėgomis padės. Čia, matyt, reikalas eina apie vieningą Maskvos akciją, įsakė komunistų vadams tokius pareiškimus paskelbt, kad sužinojus, kaip atatinamų šalių vyriausybės į tai reaguos. Maskva nori parodyt, kad ji turi visame pasaulyje savo šalininkų ir kilus karui komunistai visuose kraštuose jai padės. Tačiau būtų juokinga galvot, kad kiekviena vyriausybė tinkamai ir laiku su tėvynės išdavikais neat-siskaitytų.

VAŠINGTONAS. Šiaurės Amerikoje pabaigoje vasario bedarbių siekė virš trijų milijonų (3.200.000). Tai didžiausias bedarbių skaičius po šios karo.

VOKIETIJA. Pagal generolo Clay davinius bedarbių skaičius vakarinėje Vokietijos dalyje praėjo milijoną.

PORTUGALIJOJ vasario 14 d. pasibaigė prezidento rinkimai, kuriuos 74% balsų dauguma vėl laimėjo ligšiolinis prezidentas Carmona.

ARGENTINA vasario 15 d. pripažino Izraelį savystovia valstybe.

BUENOS AIRES. Vasario 23 d. čia prasidėjo prekybiniai pasitarimai tarp Argentinos ir Anglijos.

PALESTINA. Vasario 24 d. žydai ir egiptiečiai pasirašė taikos sutartį.

BUENOS AIRES. Centralinis bankas praneša, kad apyvartoj pasirodė netikrų 5 pesų. Iki šiol esą pastebėta iki šimto padirbtų penkinų.

PASKELBTAS "ATLANTO PAKTO" TEKSTAS. Kovo 18 d. tapo paskelbtas "Atlanto Pakto" tekstas, susidedąs iš 14 paragrafų. Pakto tikslas grynai defensyvinis, apsigynimo. Kad tas apsigynimas būtų pakankamas, numatoma skubi ir stipri J. A.

Valstybių parama. Laukiama, kad pirmosiosmis balandžio dienomis paktas bus pasirašytas J. A. Valstybių, Anglijos, Prancūzijos, Belgijos, Olandijos, Liuksemburgo, Norvegijos, Danijos, Portugalijos ir Italijos. Italų Parlamentas po 49 valandų ir 16 minučių nepertraukiamo posėdžiavimo nubalsavo 342 balsais prieš 170 (komunistų ir kairiųjų socialistų) prisidėti prie Atlanto Pakto.

ATVYKS 10.000 LATVIŲ IR ESTŲ PROTESTANTŲ Į ARGENTINĄ. Argentinos evangelikų protestantų Bažnyčia greitu laiku ruošiasi parsikviesti 10.000 estų ir latvių protestantų, kurie dabar tebėra Anglijos karo belaisvių stovyklose.

PABALTIEČIŲ PROTESTAS. Kovo 6 d. Stuttgarte, Vokietijoje, 800 pabaltiečių pabėgėlių viešame susirinkime nutarė kreiptis į JTO (Jungtinių Tautų Organizaciją), prašydami sulaikyti Pabaltijo Tautų žudymą. Kalbėtojai nurodė, kad jau apie 900.000 pabaltiečių yra ištremti iš savo tėvynių į tolimąsias Sibiro sritis, o į jų vietą atkelta tiek pat svetimšalių, daugiausia azijatų.

Sporto žinios

Stalo teniso ir krepšinio rungtynės. Š. m. vasario 9 d. 20 val. "Porteño" klube, Sarandi, įvyko stalo teniso ir krepšinio rungtynės tarp Lietuvos ir Argentiniečių komandų.

Pirmosios buvo sužaistos 3 stalo teniso rungtynės. Pirmoje poroje varcėsi Petravičius su Raulfernandes'u. Rungtynes laimėjo Petravičius santykiu 2:0 gana aukštu taškų skirtumu: 21-9 ir 21-4. Antroje poroje "Grandies" žaidėjas Antakauskas nugalėjo Allepicaso santykiu 2:0 (21-9 ir 21-9). Trečioje poroje žaidė Šimkus su Uliovazuaz'u. Pirmąją setą laimėjo argentinietis (21-4), antras baigėsi lygiomis (20-20). Šimkui atsisakius tęsti žaidimą, laimėtoju liko Uliovazuaz. Taigi bendroji stalo teniso rungtynių pasekmė tarp (Porteño) ir "Grandies" baigėsi 2:1 lietuvių naudai.

Krepšinio rungtynes laimėjo "Porteño" Sarandi klubas pasekme 26-19 (12-7). Grandies komandai taškus pelnė: Kaibutas (5), A. Arlauskas (4), V. Bandžius (4), V. Grabauskas (4) ir J. Bandžius (2). "Porteño" klubas sužaidė daug geriau už mūsiškius, nes jis turi savo puikią aikštelę ir dažnai rungtyniauja su kitomis komandomis. Mūsiškiai gi dar ir dabar neturi jokios galimybės pasitreniruoti, nes neturi savo aikštelės. Tik turėdami savo aikštę mūsiškiai galės parodyti, ko verti lietuviai krepšinininkai, Europos, krepšinio meisteriai.

"Grandis" — "Defensores del Monte": (25-22). Š. m. vasario 14 d. 21 val. Sarandi krepšinio komanda "Defensores del Monte" savo nuosavoje aikštėje sužaidė draugiškas rungtynes su lietuvių krepšinio komanda "Grandis". Rungtynės praėjo labai gyvai, su dideliu tempu ir gražiais metimais iš abiejų pusių. Pirmose minutėse "Del Monte" jau turėjo 4:0. Mūsiškiai susiėmė ir pradėjo pamažu pasekmę lyginti,

V. Cieslinskas ir L. Slazinskas Buenos Aires'e. Š. m. kovo 18 d. 22.15 val. Buenos Aires Luna Park stadione įvyko tarpvalstybinės krepšinio rungtynės tarp Urugvajaus ir Argentinos pirmaujančių klubų "Aguada" (Montevideo) ir "Gimnasia y Esgrima de Villa del Parque". Urugvajaus komandoje žaidė net du lietuviai: Viktoras Cieslinskas (komandos kapitonas) ir Leonas Slazinskas. Abiejų komandų žaidimas buvo labai puikus, bet kaip paprastai atsitinka, svečiai, atsidūrę neįprastoje sau aikštėje ir aplinkoje, rungtynes pralaimėjo pasekme 48:33.

Rep.

Viktoras Cieslinskas

bet vistiek pirmasis kėlinys baigėsi pasekme 10:8 mūsiškių nenaudai. Antrame kėlinyje prieš spaudimas buvo dar smarkesnis ir 10-oje kėlinio minutėje "Del Monte" jau vedė pasekme 18:15, bet mūsiškiai staiga pasekmę išlygino nelauktai laimėdami santykiu 25-22. Taškus pelnė: Kaibutas (8), Ban-

džius J. (5), Bandžius V. (5), Grabauskas V. (3), Čepelevičius (2) ir Jaunius Z. (2). "Defensores del Monte" yra pajėgi apylinkės komanda, veikianti jau 19 metų. Ji yra laimėjusi 20 taurių ir kitų dovanų. Komandos pasididžiavimas — 1947 m. laimėta taurė Belgrane. "Grandies" laimėjimas, pasiektas be reikiamų sąlygų treniruotei (be nuosavos aikštelės) yra daug reiškiantis.

R. J-tis.

"GRANDIS" — "D.F.S.D.M." š. m. kovo 17 d. 21 val. įvyko antrosios krepšinio rungtynės tarp "Grandies" ir "Defensores del Monte" komandų pastarosios sporto aikštėje Sarandi. Rungtynes laimėjo aikštelės savininkai pasekme "38:24 (19:12)". "Grandžiai" taškus pelnė: Grabauskas (10), Arlauskas (8), Bandžius V., Jaunius ir Čepelevičius po 2 t.

J—tis.

Mes veikiame

BUENOS AIRES — AVELLANEDA

"LAIKO" Bendradarbių posėdis įvyko "LAIKO" skaitykloje š. m. vasario 12 d. 17 val. Bičiuliškoje nuotaikoje buvo aptarti techniniai ir principiniai laikraščio reikalai. Nutarta įsivesti pastovų Moterų Skyrių ir suorganizuoti platesnį kultūrinių kolonijos informacijų tinklą. Posėdžiui užsitęsęs, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės klausimas Argentinoje atidėtas sekančiam posėdžiui, kuris įvyks š. m. kovo 26 d., šeštadienį "LAIKO" skaitykloje.

Susipažinimo arbatėlė. Š. m. kovo 13 d. 16 30 val. Lietuvių Salėje Avellanedoje įvyko Moterų ir Mergaičių Labdaros dr. J. E. vyskupui Petručiui P. Ranciškiui Būčiui M. I. C., Marijonų Generolui, pagerbti ir Popiežiaus Pijaus XII 10 metų karunacijos sukakčiai paminėti. Prie puikiai paruoštų stalų buvo pasikeista sveikinimo kalbomis kurias pasakė Aušros Vartų parapijos klebonas kun. Kazimieras Vengras M. I. C., Labdaros dr. J. E. pirmininkė p. Elena Būzienė, vyrų atstovas p. A. Ališauskas, kun. dr. A. Milius ir galop J. E. vyskupas Petras Būčys M. I. C., kuris š. m. kovo 25 d. švenčia auksinį 50 metų kunigystės jubilėjų. Ta pačia proga buvo išklaudyta ir kun. Pr. Brazio M. I. C. kalba apie Popiežių Pijų XII.

Lietuvai Išlaisvinti Centras Argentinoje vasario 16 d. proga pasiuntė sveikinimą Lietuvos Nepaprastam Pasiuntiniui ir Įgaliotam Ministrui Pietų Amerikoje dr. K. Grauziniui ir įteikė atitinkamus pareiškimus Argentinos Respublikos Prezidentui, Seimo Pirmininkui ir Užsienių Reikalų Ministrui. Tarp gautų sveikinimų ypač pažymėtini Argentinos Seimo Pirmininko J. E. pulk. D. Domingo A. Mercante ir Lietuvos Ministro P. Amerikai J. E. dr. Kazimiero Grauzinio.

Daugiau žinių. "LAIKO" Redakcija kreipiasi į visus savo Bendradarbius ir Skaitytojus, prašydamą pranešti mums apie kiekvieną kultūrinį ar vi-

suomeninį įvykį lietuviškose kolonijose, kad tuo būdu mūsų laikraštis būtų gyvas, svarbus ir įdomus. Kartu prašome pranešti mums ir savo pastabas bei pageidavimus "LAIKUI"

Dėl "LAIKO" pristatymo trūkumų. Dažnai tenka gauti nusiskundimų iš Urugvajaus ir Argentinos, kad uždelsiamas "LAIKO" pristatymas paštu arba ir visai negaunamas. "LAIKO" Administracija paprastai čia nėra kalta. Mūsų žurnalas, didesnio tikrumo dėlei, yra reguliariai išsiuntinėjamas iš Centrinio Buenos Aires pašto visiems prenumeratoriems vienu kartu, ir todėl dėl bet kokio laikraščio pristatymo uždelimo reikia tuojau kreiptis į vietinę pašto agentūrą ar laiškanėšį. Iš savo pusės esame padarę atitinkamų žygių Centrinuose paštuose ir gavę reguliaraus pristatymo užtikrinimą. Kita vertus, užsisakant laikraštį, reikia labai rūpestingai įrašyti tikslų savo adresą.

Pirmieji talkininkai. Š. m. 13 dieną V. Lugano ir V. Riachuelo gyventojams, o taip pat daugeliui svečių, atvykusių į Dr. J. Basanavičiaus v. do Lietuvių Centrą iš Avellanedos, Palermo ir kitų miesto dalių, nebuvo paprasta. Tą dieną turėjome progos žavėtis lietuviškais tautiniais šokiais ir deklamacijomis. Mus aplankė Vyt. Namiko vadovaujamas Tautinių Šokių Ansamblis, kurį iki šiol turėjome progos matyti tik Avellanedos Lietuvių Salėje.

Parengimo pelnas paskirtas "AIDAMS". Mat, laisvųjų pasaulio lietuvių kultūros žurnalas "AIDAI", Kazio Bradūno redaguojamas, turi didelių medžiaginių sunkumų, kurių nenugalėjimas galėtų žurnalo leidimą pertraukti, o gal ir visiškai sustabdyti. Todėl ir čia, Argentinoje, pasirūžta ateiti žurnalui talkon.

Vyt. Namiko ir jo vadovaujamo Tautinių Šokių Ansamblio gražus žygis tebūna pavyzdys visoms mūsų organizacijoms ir pavieniams asmenims.

Ansamblio sąstatas: Vyt. Namikas, M. Mikalčienė, B. Vaitkevičiūtė, V. Vaitkevičiūtė, D. Malėlaitė, A. Ivoškaitė, S. Stankūnienė, K. Leonavičius, N. Šaulėnas, N. Bandžius, Z. Jaunius ir V. Justeikis. Eilėraščius deklamavo M. Mikalčienė ir Danguolė Valentinaitė. Pulgio Andriušio "Siuntinėlį iš Amerikos" skaitė V. Namikas. Programą vedė J. Stankūnas.

Luganietis.

Pranešimas. Tautinių Šokių Popietyje, įvykusiam š. m. kovo 13 d. Dr. J. Basanavičiaus vardo Lietuvių Centre Avellanedoje, turėta pajamų ir išlaidų. Pajamos: už bilietus gauta \$ 215.—, iš bufeto turėta pelno \$ 223.27, viso — \$ 438.27. Išlaidos: už patalpų nuomą sumokėta \$ 120.—, už leidimo išrūpinimą ir kt. išleista \$ 46.50, viso — \$ 166.50. Toliau būdu gryno pelno gauta \$ 271.77.

Rengėjai.

PADEKA

Dekėjome visiems prisidėjusiems prie š. m. 13 dienos Tautinių Šokių Popiečio organizacijos:

Kunigams Marijonams už leidimo parūpinimą; K. Mankui ir visai Liet. Centro Valdybai už sutikimą išnuomuoti sodelį;

J. Gradeckui, Ant. Vytariui, Pr. Viteikiui, S. Pečiukoniui, S. Rimkevičiui, G. Vychlo ir K. Centro Nariams už tvarkingą bufeto vedimą.

Rengėjai.

Kordobos kalnuose vėlybas atostogas leidžia "LAIKO" Rėmėjas Andrius Ališauskas su dukrele Vladislava, prieš pusmetį atvykusia iš Europos (Hotelia "Santa Rita del Lago"). Campanietis.

PADEKA

Atvykę iš Europos š. m. sausio 17 d. laivu "General Sturgis" į svetingąją Argentina, esame iki širdies gelmių sujaudinti brolišku garbingos pp. Gasevičių šeimos sutikimu, suteikta pirma pastoge ir visokeriopa pagalba. Nerandu žodžių išreikšti padėkai už visus rūpesčius ir padarytus žygius, išrūpinant imigracinius leidimus. Į vieną lietuvišką ačių noriu sudėti visus savo ir šeimos dėkingumo jausmus ir tikiu, kad pp. Gasevičiai neabejos jų nuoširdumu.

Vytautas Malela ir šeima.

ŠV. TĖVO PIJAUS XII LAIŠKAS VYSK. P. BŪČIUI M. I. C. Š. m. kovo 21 d. J. E. vyskupas Petras Pranciškus Būčys M. I. C., Marijonų Kongregacijos Generalas, gavo iškilmingą šv. Tėvo Pijaus XII laišką, kuriame Popiežius sveikina žymų jį lietuvių jo kunigystės auksinio 50 metų jubilėjaus proga, pabrėžia jo didelius nuopelnus lietuvių tautai ir visai žmonijai ir suteikia jam ta proga savo aukščiausiąjį apaštalinį palaiminimą.

Rep.

SVEČIUOSE PAS "LAIKO" GARBĖS LEIDĖJUS. Š. m. kovo 19 d. J. E. vysk. P. Būčys M. I. C. lankėsi pas pirmąjį "LAIKO" Garbės Leidėją žinomą mūsų kolonijos pramonininką p. Praną Ramanauską. Dar anksčiau, vos atvykęs į Buenos Aires, retasis svečias revizitavo žymiąją "LAIKO" Garbės Leidėją Ponią Emiliją Čekanauskiene, kur jam taip pat buvo paruoštas lietuviškam vaišingumui būdingas nuoširdus priėmimas. Kovo 26 d. Jo Ekscelencija numato dalyvauti jo garbei ruošiamame pas kitą žymų "LAIKO" Garbės Leidėją pramonininką p. Joną Čekanauską. Tuo metu žymusis Jubilėjatas yra aplankęs ir keletą žinomų mūsų laikraščio Rėmėjų, jų tarpe pp. Mainionius, pp. Sakalauskus, pp. Miliauskus ir kt.

Rep.

LIETUVOS MINISTRAS LANKĖSI "LAIKO" REDAKCIJOJE. Grįždamas iš trumpų atostogų į Montevideo, š. m. kovo 20 d. "LAIKO" Redakciją aplankė Lietuvos Nepaprastas Pasiuntinys ir Igalios Ministras Pietų Amerikai J. E. Dr. Kazys Grauzinis. Ta proga žymusis svečias aplankė "LAIKO" skaityklą, Lietuvių Salę ir susipažino su kai kuriais žymesniais Redakcinės Kolegijos nariais. Vėliau aplankė J. E. vyskupą Petrą Pranciškų Būčį, su kuriuo kalbėjosi įvairiais Pietų Amerikos lietuviškųjų kolonijų klausimais. Po vakarienės dar tą pačią dieną Ponas Ministras "LAIKO" redaktoriaus buvo palydėtas į laivą, kuriuo grįžo į Montevideo.

Rep.

LIETUVAI IŠLAISVINTI CENTRO POSĖDIS. Š. m. kovo 20 d. Lietuvių Aušros Vartų parapijos palatose įvyko svarbus Lietuvai Išlaisvinti Centro Argentinoje posėdis, kuriame dalyvavo ir Centro Garbės Pirmininkas Dr. K. Grauzinis, Lietuvos Ministras Pietų Amerikai. Posėdyje buvo išklaustas svarbus politinis p. Ministro pranešimas ir priimtas Centro pirminiko p. Igno Padvalskio raportas apie Centro valdybos žygius propagandos, imigracijos bei šalpos srityse. Ponas Ministras Lietuvai Išlaisvinti Centro veikimu buvo patenkintas ir palinkėjo stiprinti savo gretas bei veikimą visomis kryptimis.

Rep.

IŠKILMINGOS KRIKŠTYNOS. Š. m. kovo 19 d. Lietuvių Aušros Vartų parapijos bažnyčioje su didėlėmis iškilėmis buvo pakrikštyta Klara Ieva Zemstaitė, pp. Adelės Navulytės ir Juozo Zemstų dukte. Po iškilnių bažnyčioje, tėvų namuose įvyko šaunios vaišės, kuriuose dalyvavo kūmai Monika Elena Jogelaitė, Linas Smalietis ir daug kitų žymių mūsų kolonijos svečių.

Rep.

"BIRUTĖS" DR-JOS NAUJA VALDYBA. Š. m. kovo 20 d. Lietuvių Salėje Avellanadoje įvyko svarbus Moterų ir Mergaičių dr-jos "Birutė" susirinkimas tapo priimta naujų narių ir išrinkta valdyba; į naująją valdybą pateko: M. Šantarienė, U. Šileikienė, A. Bagdonienė, E. Būzienė, M. Storevičienė, O. Mainionienė, N. Šantarienė, M. Žekienė; į revizijos komisiją išrinktos: N. Paršeličienė, M. Bendorinienė ir V. Biknevičiūtė.

Rep.

Nauja "LAIKO" Redakcinės Kolegijos narė. "LAIKO" Bendradarbių posėdyje, įvykusiame š. m. kovo 12 d. p-lė Irena Gasevičiūtė tapo vienbalsiai išrinkta į "LAIKO" Redakcinę Kolegiją žinioms bei informacijoms iš lietuviškųjų P. Amerikos kolonijų redaguoti.

Rep.

MONTEVIDEO

Svečiuose pas Ponus Rimšus. Gabi licėjaus studentė p-lė Margarita Miniauskaitė šįmet praleido atostogas pas savo dėdienę p. Rimšienę. Tuo pačiu metu pp. Rimšai turėjo ir kitus du svečius, kuriuos jie parsikvietė iš Europos: tai inž. Petrą Beleškevičių su žmona, kurie 1949 m. sausio 8 d. atvyko į Braziliją pastoviai įsikurti.

A. B.

IR URUGVAJUS ĮSILEIS TREMTINIŲ

Montevideo mieste lankėsi IRO atstovai, Virginia Prevet ir Robert Rossborough, teiraudamiesi, kiek šios šalies vyriausybė sutiktų įsileisti tremtinių iš Europos. Reikia pažymėti, kad į Urugvajų iki šiol ateivių tremtinių įsileista labai mažai, o lietuvių nė vieno.

Spaudai pareiškimuose IRO atstovai apsidžiaugė, jog ir Urugvajus šiuo atveju sutiko įsileisti bent nedidelę tremtinių grupę "bandymui". Jie užtikrina, kad tikrai nebus apsivilta, nes diktatūrų aukos "yra fiziškai ir dvasiškai sveikos asmenybės". Spaudai buvo įteikta paveikslų, kuriuose matėsi lietuviškų veidų.

LIETUVI!

Jeigu Tau rūpi kultūrinė mūsų tautos misija, jeigu tu nori kūribiškai bręsti būsimam Lietuvos prisikėlimui — skaityk laisvųjų pasaulio lietuvių žurnalą — "AIDUS".

Šių dienų religiniai, filosofiniai, literatūriniai, meniniai, socialiniai ir kiti kultūriniai klausimai išsamiausiai keliami ir sprendžiami "AIDUOSE".

Pačių aktyviųjų mūsų rašytojų, mokslininkų ir menininkų naujausius darbus rasi "AIDŲ" puslapiuose.

Tau neturi pakakti tik laikraštines įvykių informacijos. Tu ir svetur turi likti pilnutinis žmogus. Todėl "AIDAI" turi būti nuolatinė Tavo lektūra.

"AIDUS" Argentinoje atstovauja Vytautas Namikas: Charlione 1011, Pineyro, Bs. Aires. Žurnalą užsiprenumeruoti galima taip pat "LAIKO" Administracijoje.

Prenumeratos kaina Argentinoje 3 mėnesiams — 12 Arg. pezų. Atskiro nr. kaina — 4 pezai.

DIPLOMUOTA MODISTĖ
MAGDALENA TUMOSIENĖ

Priima įvairius sezoninius ir proginius užsakymus

Sarmiento 510

Avellaneda

ALFONSO BARTAŠIŪNO

Metalų liejimo ir apdirbimo Imonė

Zapican 2789

Montevideo

Telefono: 23 7 48

Foto K I K A

LUIS FERSZKO y G. SARMIENTO

Artistas Fotógrafos

Montevideo 482

T. E. 303

Berisso

RUDOLFO KUREIKIO

LIETUVIŠKA KIRPYKLA

Brasil 796, 4 de Junio (priešais Lietuvių Salę)

"LIETUVOS AIDAI"

Lietuviškoji radio valandėlė kiekvieną sekmadienį 8 val. 30 min.

Radio Mitre LR6

Dir. ZEFERINAS JUKNEVIČIUS

Jeigu nori pirkti arba parduoti
žemės sklypą (lotą)

bet kokio dydžio ir bet kokioje vietoje
kreipkis į

ANTONIO ZIDELIS

J. A. ROCA 1047, HURLINGHAM — F. C. P.

T. E. 655 - 0423

Pirmaeilis Moterų Grožio Salonas

KIRPYKLA "LA RUBIA"

Savininkė:

ONA KASPARIENĖ

Soler 3441

Bs. Aires

T. A. 79, Gómez 2528

PRITYRUSI MODISTĖ

ONUTĖ ZUPKIENĖ

Gral. Aguilar 1253

Montevideo

Jei nari statyti namus, kreipkis į

B E L O G A R

EMPRESA CONSTRUCTORA

Savininkai:

A. BIELOPOLSKY ir O. GARIBALDI

Planos - Proyectos - Presupuestos

Ejecución Obras

Hipólito Irigoyen 676

T. E. 33 - 9576

Buenos Aires

" I M A N "

Adolfas Kaušinis

Vienintelis lietuvis Urugvajuje, turįs Elektros Stoties teises. Atlieka visus elektros įrengimus ir pataisymus. Lietuviams didelė nuolaida.

San José 1088

Montevideo

Telefono: 8 79 56

FUNDICION PRADO

Fundición de Bronce Mecanico, Aluminio y Herrajes en General. Sección Mecanica y Estampados Matrices de Todas Clases y para Toda Industria

EDUARDO JUSYS

Molinos de Raffo 473

Montevideo

Telefono: 22 53 05

JUOZO SABALIAUSKO

KRAUTUVĖ IR PIENINĖ

Rūgštus ir saldus pienas. Mandagus ir greitas patarnavimas.

Cuba 3968, Cerro, Montevideo.

ČIUŽINIŲ IR UŽUOLAIĐŲ
Dirbtuvė - Parduotuvė

Parduodama bovelna, vilnos ir įvairios drobės. Daroma valizoms užvalkalai. Taisomos įvairios minkštos kėdės, daromos gulimos kėdės ir turkiškos lovos.

Kaimos labai prieinamos.

Antanas Šalčiūnas

Juan B. Alberdi 933 T. E. 60-2784
Buenos Aires

Baldų Fabrikas

Gaminami visų rūšių ir stilių baldai

Antanas Girdauskas

Savininkas

Hernandarias 1721 Buenos Aires

Bronzos valcavimo ir vamzdelių traukimo

Dirbtuvė

Priima įvairius užsakymus

Antanas Barzdžius

Savininkas:

Av. Alvarez Jonte 1657, Bs. Aires. T. E. 59-5248

FOTO EMILJA

ATLIEKAMI ĮVAIRUS FOTO DARBAI
EMILJA JASIUKYNIENĖ

Savininkė

Nogoya 2969, Villa del Parque. T. E. 50-7319

Batų Dirbtuvė ir Cigarečių Parduotuvė

Gaminami nauji ir taisomi seni batai

JUOZAS ŠNIPAS

Savininkė:

Cabildo 651 — Villa Porvenir — Avellaneda

SIUVYKLA IR PARDUOTUVĖ

Didelis pasirinkimas

JUOZAS KUČINSKAS

Savininkas

Gral. Roca 4700 Avellaneda

DIPLOMUOTA MODISTĖ
DANUTĖ GILVYDIENĖ

•
Rio Cuarto 3244
Buenos Aires

Didelė ir moderniška moteriškų rūbų
siuvykla

Modas Survila

Darbas atliekamas sąžiningai, meniškai
ir punctualiai

Esmeralda 823 Buenos Aires
T. E. 31-8446

ELEKTRINIS KĖDŽIŲ FABRIKAS "LIT"

Didelis pasirinkimas. Išpildomi įvairūs užsakymai. Pristatome į visas miesto dalis.
Savininkas

Jonas Aukštikalnis

Vienas iš pirmųjų lietuvių, praskynęs kelis šitai pramonės šakai Argentinoje

Posadas 23, Avellaneda. T.A. 20, Wilde 7831
(aukštuma Av. Mitre 4500)

LIETUVIŠKA VALGYKLA -- RESTORANAS
Skanūs įvairiausių rūšių valgiai. Mandagus
ir greitas patarnavimas

Savininkas

KAZIMIERAS DUDA

Pedro de Mendoza 2117 T. A. 21 - 2952

FOTO STUDIJA

Fotografijų didinimas. Įvairių rūšių portretų
gaminimas. Fotografuoja švenčių,
vestuvių ir kitas iškilmes

Savininkas

Stanislovas Antanavičius

Av. Pavón 1869 Avellaneda

KĖDŽIŲ DIRBTUVĖ

Priima įvairius užsakymus. Darbas atliekamas sąžiningai ir gražiai

Savininkas

M. ŠLIKAS

P-je. Blandengues 3015 (aftura H. Cortes 650)
Avellaneda

Lietuviška įvairių prekių Krautuvė

Savininkas

JULĖ SKURAUŠKAITĖ

Lietuviai, remkite savo tautiečius, pirkdami jų prekes!

Brasil 915, kamp. Mendoza Avellaneda

Metalo išdirbinių fabrikas

Gaminama įvairūs varžtai ir kitoki metaliniai išdirbiniai automatinėmis mašinomis ir dideliame kiekyje

Emilija T. de Čekanauskas

Brandzen 2645

T. A. 22 Avellaneda 8535 ir 4258 — Sarandi

MAŠINŲ FABRIKAS

Šaltam metalo apdirbimui

**KNIEDŽIŲ, VARŽTŲ IR VERŽEKLIŲ
FABRIKAS**

Vladas Urbietis

Savininkas:

C. Morón 3596 (Alt. Pavón 3500), Lanús
T. A. 241, Lanús 0116

KĖDŽIŲ FABRIKAS

Atlieka įvairius užsakymus ir pristato į namus. Didelis pasirinkimas.

JUOZAS JUŠKA

Savininkas

R. Gutierrez 1948 - Avellaneda - T. A. 22 - 5137

ELEKTRINIS KĖDŽIŲ FABRIKAS

Dirbamos įvairaus stiliaus stiprios kėdės viešbučiams, kavinėms, raštinėms ir privatiems butams

Kazys Vanagas ir Stasys Šulnis

Savininkai

Quilmes 184, Bs. Aires, T. A. 61, Corrales 4570

VITRINŲ FABRIKAS

Įvairiausi moderniškai įrengimai vaistinėms, drabužių parduotuvėms, barams ir t. t.

Savininkas:

Kazimieras Kaminskas

Trelles 1545-47 Buenos Aires
T. A. 59, Paternal 3675 ir 1918

Didelis Kėdžių Fabrikas

Gaminamos įvairių rūšių kėdės dideliais kiekiais. Darbas atliekamas sąžiningai ir punktualiai

Savininkai:

Šulnis ir Geigas

Chile 765 — Humberto I 1956

T. A. 20 - 9578 Avellaneda

Correo
Argentino
Casa Central

FRANQUEO PAGADO
Concesión No. 4289

TARIFA REDUCIDA
Concesión No. 4015

Registro Nacional de la Prop. Intelectual No. 282140

Geležinių ir bronzinių įvairaus dydžio varžtų (tornillos) metalui veržti fabrikas
Gaminama automatinėmis staklėmis

Inž. Jonas Čekanauskas

Brandzen 2555 - Avellaneda - T. A. 22-9264
T. A. Particular: 22, Avellaneda 7812

Mechaninė dirbtuvė

Veržeklių gamyba. Gaminamos standartizuotos geležinės ir bronzinės veržeklės
Savininkas:

Inž. Jonas Ramanauskas

Anatole France 390, Sarandi, Avellaneda

LIETUVIŠKA DUONOS KEPYKLA 'EUROPA'

Kepama įvairių rūšių lietuviška duona. Pardavimas vietoje ir su pristatymu į namus. Priimami užsakymai įvairių švenčių ir iškilmių paruošimui

Jonas Motekūnas

Savininkas

Curupayti 230-32 - Gerli F.C.S. - Avellaneda
T. A. 241, Lanús 0933

Lietuviškas kėdžių fabrikas

Gaminamos tvirtos ir stilingos kėdės pagal užsakymą: viešbučiams, kavinėms, raštinėms, krautuvėms ir privatiems butams

Bronius Eidukonis

Savininkas

Salta 265, Sarandi F.C.S. T. A. 22 - 5461

MECHANINĖ DIRBTUVĖ

Įvairiems darbams. — Įvairiausi pritaikymai, padangų ir stabdžių keitimas. Darbas atliekamas sąžiningai ir greitai.

J. Sudnius ir D. Reale

Entre Rios 1866, Buenos Aires - T. A. 23-0903